

ks. Robert Nęcek

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

O ŚWIĘTOŚCI JANA PAWŁA II. RECENZJA KSIĄŻKI

Twarze świętości, pod redakcją Katarzyny Dybel i Zofii Zarębianki, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II: Kraków 2016, 154 strony, ISBN 978-83-7438-539-8 (wersja drukowana), ISBN 978-83-7438-550-3 (wersja online)

Niewątpliwie słowo „świętość” spotyka się w kulturze współczesnej z brakiem zrozumienia, a nawet obojętnością. W niejednym środowisku rozmowa o świętości wywołuje zażenowanie lub irytację. Co więcej, wielu biografów osób beatyfikowanych i kanonizowanych ponosi za taki stan rzeczy współodpowiedzialność, robiąc z nich postacie pomnikowe, wręcz niedostępne i nie z tej ziemi. Kto chce naśladować ludzi nie z tego świata? Przecież są oni poza zasięgiem. Inaczej się stało z biografią św. Jana Pawła II, którą napisał znany amerykański profesor George Weigel z Waszyngtonu. Jest pełna realizmu i ukazuje wielkość papieża w jego człowieczeństwie.

W takim właśnie kontekście organizowane są Dni Jana Pawła II w Krakowie – aby upamiętnić osobę świętego przez ukazanie jego wielowymiarowości. Dokonują tego profesorowie i osoby publiczne z różnych ośrodków naukowych i instytucji. Ich wystąpienia, które miały miejsce w ramach Dni Jana Pawła II, zostały zebrane i zredagowane przez prof. Katarzynę Dybel i prof. Zofię Zarębiankę z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tytuł pracy brzmi *Twarze świętości* – nade wszystko chodzi w niej o ukazanie tego, co zwyczajnie u nadzwyczajnego człowieka.

Mając tego świadomość, kard. Stanisław Dziwisz przedstawił świętego papieża jako człowieka modlitwy. Była ona kluczem do zrozumienia jego służby Kościołowi i światu. W niej odślaniała się więź z Bogiem, z którym rozmawiał nie tylko na klęczkach, ale także leżąc krzyżem w kaplicy przy ul. Franciszkańskiej 3, a później w Watykanie. Niewątpliwie zamięłowanie modlitewne Jan Paweł II wyniósł z domu rodzinnego, kiedy budząc się nieraz w nocy, widział własnego ojca zatopionego w modlitwie. Taki styl wychowania miał wyraz w wyjątkowym dowartościowaniu życia eucharystycznego, którego centrum stanowiła msza święta.

W tekście *Świętość i świadectwo w pierwotnym chrześcijaństwie* ks. dr Stanisław Łuczak z Ignatianum, poruszając zagadnienie świętości w Starym i Nowym Testamencie, zauważył, że Chrystus daje świadectwo o świętości Boga i Jego miłości. W tę samą dynamikę świętości i świadectwa wkomponowało się chrześcijaństwo. Oczywiście nie „chodzi o to – cytuje autor św. Augustyna – że ktoś cierpi, ale o to, dla kogo i z jakiego powodu cierpi”. Inaczej mówiąc, chodzi o świadectwo życia chrześcijańskiego, które w życiu Jana Pawła II nie polegało na aktorstwie, lecz stanowiło coś naturalnego; miało źródło w życiu duchowym i przejawiało się w życiu na co dzień.

W kolejnym tekście prof. Grzegorz Pigoń z Uniwersytetu Jagiellońskiego podjął problematykę Rusi i jej świętych w słowiańskim nauczaniu Jana Pawła II. Zwrócił uwagę na fakt, że ukraińskie Kijów i Lwów otwały drzwi dla polskiego papieża, podczas gdy rosyjska i białoruska przestrzeń wszechsłowiańskiej Rusi pozostały zamknięte aż do końca. Autor podkreślił ekumeniczny aspekt działalności Jana Pawła II i przywołał bardzo istotny dokument – encyklikę *Slavorum apostoli*, w tysiąc setną rocznicę dzieła ewangelizacji świętych Cyryla i Metodego. Dokument ten stanowi klucz do zrozumienia genezy i istoty ekumenicznego wymiaru „słowiańskiego nauczania” papieża z Polski. Godnym uwagi jest także list pasterski *Orientalis lumen* z 1995 roku, poruszający istotę prawosławnej mistyki i tradycji liturgiczno-monastycznej. Warto zauważyć, że Jan Paweł II marzył, aby pielgrzymować do Rosji, niestety brak zgody Patriarchatu Moskiewskiego uniemożliwił mu realizację tego marzenia.

Ksiądz prof. nadzw. dr hab. Michał Drożdż z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w tekście *Jan Paweł II – odsłony piękna świętości* stwierdził, że zachowanie piękna człowieczeństwa było główną troską świętego papieża. Troska ta uwidaczniała się w dziełach filozoficzno-etycznych, w twórczości dramaturgicznej i poetyckiej. Autor odsłania piękno i wartość życia w perspektywie piękna duchowych wartości. Natomiast ks. dr Marek Wójtowicz z Ignatianum za przedmiot wystąpienia przyjął temat *Odwaga świętości Jana Pawła II*. Podkreślił związki Karola Wojtyły z ludźmi świętymi od samego początku. Papież zapatrzone był w Sługę Bożego Jana Tyranowskiego, krawca z Dębnik, a kształtował się na dziełach św. Jana od Krzyża i św. Teresy od Jezusa. Był zainteresowany św. Faustyną i jej przesłaniem o Bożym miłosierdziu. W polu papieskiego zainteresowania znalazł się św. brat Albert i jego troska o ubogich. Można byłoby powiedzieć – „z kim przestajesz, takim się stajesz”.

Profesor Stanisław Grygiel z Uniwersytetu Laterańskiego przedstawił zagadnienie *Mistrz i uczeń są obecni dla siebie nawzajem*. Według autora mistrz i uczeń tworzą jedną całość. Dlatego człowiek ponosi odpowiedzialność przed osobą, dla której jest obecny. Praca i miłość łączą mistrza i ucznia we wspólnotę. Z kolei prof. Katarzyna Dybeł z Uniwersytetu Jagiellońskiego w tekście *Samotność jako uprzywilejowana przestrzeń świętości – przypadek Karola Wojtyły na przykładzie „Pieśni o Bogu ukrytym”* stwierdza już na wstępie, że „różne są oblicza samotności”. Dodaje, że ten szczególnie rys charakterystyczny dla duchowości Karmelu był bardzo bliski Wojtył. Dowartościowanie samotności przez Wojtyłę uwidacznia się w jego dziełach filozoficznych i teologicznych. Prof. Dybeł dokonuje analizy pojęcia „święty” i stwierdza, że jest to osoba „wyjęta”, czyli poświęcona Bogu. W takim kontekście samotność staje się uprzywilejowaną przestrzenią świętości.

W interesującym tekście *Sztuka – wielkość – świętość* prof. Krzysztof Dybciak z Akademii Muzycznej w Krakowie zauważył, że w twórczości Karola Wojtyły i Jana Pawła II można wyraźnie dostrzec dramaty i paradoksy charakterystyczne dla sztuki nowoczesnej. Co więcej, Wojtyła odtwarzał związki i napięcia między wymiarem artystycznym i religijnym ludzkiego życia. Natomiast prof. Andrzej Kaźmierczak ze Szkoły Głównej Handlowej w tekście *Współczesny przedsiębiorca jak dobry Samarytanin* podkreśla, że pomyślność w przedsięwzięciach gospodarczych zależy głównie od kreatywności, myślenia strategicznego, cierpliwości i wiary. Zwracając uwagę na encyklikę Jana Pawła II *Laborem exercens*, stwierdza, że pracodawca zobowiązany jest dbać o swojego pracownika, gdyż stanowi on nową wartość w firmie.

Ksiądz Jacek Stryczek w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na problem pieniędzy. Jaką miał koncepcję na wykorzystanie pieniędzy w drodze do świętości i rozwoju Kościoła sam Jezus? Ksiądz Stryczek dał świadectwo i powiedział, że Janowi Pawłowi II zawdzięcza analizę przypowieści o bogatym młodzieńcu.

Publikację zamyka dyskusja na zakończenie sympozjum, którą poprowadził prof. Andrzej Borowski z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dyskusja została zdominowana głównie przez problemy globalne: samotność ludzi starszych i bezrobocie ludzi młodych.

Niniejszym należy stwierdzić, że wysoki poziom prac i ich aktualna tematyka sprawiają, że warto się z nimi zapoznać, przemyśleć i korzystać. Publikacja z pewnością poszerzy horyzonty wiedzy i pozwoli kształtować całościowe pojęcie o św. Janie Pawle II.